

Технічні засоби батьківського контролю онлайн-поведінки дітей

Кухарська Н. П., к.ф.-м.н., доцент, kukharska.n@gmail.com

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, м. Львів

Мережа Інтернет, разом з її ризиками і загрозами [1-2], стала невід'ємною частиною життя сучасних дітей. Новими стандартами початкової школи передбачено, що кожна дитина повинна мати доступ до комп'ютера, мережі Інтернет, а також набувати відповідного рівня медіаграмотності з метою протистояння інформаційній агресії.

Яке ставлення батьків до того, що їх діти є повноцінними громадянами цифрового світу і активно беруть участь у його розбудові?

Думка батьків доволі суперечлива. З одного боку, вони бачать переваги у використанні дітьми мережі Інтернет, які полягають, перш за все, у можливості дистанційно користуватися електронними освітніми ресурсами, швидко отримувати потрібну інформацію, у різноманітності її вибору. Батьки розглядають Інтернет як своєрідне джерело неформальної освіти та провідний чинник соціалізації дітей, що забезпечує їх комунікацію в онлайні. Разом з тим, мережа Інтернет має і негативний бік. На думку батьків, вона “затягує” дітей у свої тенета, відволікає їх від навчання, перенасичена неправдивою і психологічно шкідливою інформацією, перешкоджає живому спілкуванню дітей.

Європейські дослідники на основі результатів, отриманих у рамках проекту EU Kids Online II [3], виокремлюють п'ять можливих типів медіації батьків у процесі використання дітьми Інтернету.

- Активна медіація при використанні Інтернету – батьки присутні під час користування дитиною мережею Інтернет і допомагають їй.
- Активна медіація безпеки дитини в Інтернеті – батьки спілкуються з дитиною щодо безпечної поведінки в Інтернеті, дають поради.
- Обмежуюча медіація – батьки встановлюють правила і обмеження користування Інтернетом.
- Моніторинг – постійна перевірка батьками сайтів, котрі відвідує дитина, її контактів, повідомлень, профілів.
- Технічні обмеження передбачають використання батьками спеціальних програм, котрі дають змогу блокувати і фільтрувати сайти; відстежувати які саме сайти відвідує дитина; обмежувати доступ до мережі по днях та годинах; визначити типи файлів, доступні і заборонені для скачування; контролювати і обмежувати листування з конкретними користувачами в соціальних мережах, а також пересилання персональної інформації через Інтернет-пейджери, тощо.

Батьки українських дітей надають перевагу обмежуючій медіації. Вони

волють діяти по-старому: заохочувати дітей, карати їх, встановлювати правила і проводити виховну роботу з ними. На жаль, багато батьків не знають про програмні засоби захисту дітей від Інтернет-загроз, про переваги їх використання, а деякі просто недооцінюють онлайн-ризиків. Батьківський контроль за допомогою програмного забезпечення – нова можливість, яка наразі не знайшла належного зацікавлення у тих, кому вона адресована. Причин декілька: у першу чергу, як було зауважено вище, це незнання ризиків мережі Інтернет, надмірна зайнятість сучасних батьків, низький рівень їх комп'ютерної грамотності, чим можна пояснити зволікання, інертність у вирішенні питань інформаційної безпеки дітей.

Для більшої переконливості того, що технічними засобами батьківського контролю не слід нехтувати, а варто активно використовувати їх, наведемо результати тестування незалежного інформаційно-аналітичного центру Anti-Malware, який перевіряв ефективність фільтрування небажаних для дітей Інтернет-сайтів чотирнадцятьма популярними програмами. Найкращим виявився KinderGate Parental Control. Він заблокував 99 % небажаних для дітей сайтів, продемонструвавши при цьому 0,3 % помилкових спрацювань. Зовсім трохи відстав від лідера Kaspersky Internet Security, що заблокував понад 98 % небажаних сайтів. Його рівень помилкових спрацювань не перевищив 1 % [4].

Висновки. Батькам не слід кидати дітей в їх онлайнівій діяльності напризволяще. Необхідно приділяти максимально серйозну увагу підвищенню рівня обізнаності дітей щодо загроз мережі Інтернет, сприяти формуванню їх медіаграмотності, а також на повну силу використовувати можливості, які пропонують технічні засоби батьківського контролю, з метою захисту дітей від медіаконтенту, що може зашкодити їх здоров'ю та розвитку.

Список літератури

1. Задорожна Х. О. Аналіз загроз інформаційній безпеці дітей в мережі Інтернет // Задорожна Х. О., Кухарська Н. П. / Інформаційна безпека та комп'ютерні технології: Міжнар. наук.-практ. конф., 24-25 березня 2016 р., м. Кіровоград, Україна : зб. тез доповідей. – Кіровоград, Вид-во КНТУ, 2016. – С. 38-39.
2. Кухарська Н. Цифрове дитинство: соціалізація і безпека / Кухарська Н., Задорожна Х. // Інформаційна безпека в сучасному суспільстві : II Міжн. наук.-практ. конф. 24-25 листопада 2016 р., м. Львів, Україна : матер. конф. – Львів, Вид-во ЛДУ БЖД, 2016. – С. 55-57.
3. Russian Kids Online. Key findings of the EU Kids Online II survey in Russia // Galina Soldatova, Elena Rasskazova, Ekaterina Zotova, Maria Lebesheva, Marina Geer and Polina Rogendorf. – М : Foundation For Internet Development, 2013. – 235 p.
4. Тест родительских контролей (декабрь 2014) [Электронный ресурс]. – Режим доступа : https://www.anti-malware.ru/parental_control_test_2014